

pomagate z molitvijo. Jaz se zmiraj spominjam na Boga in Marijo, ker tukaj sedim v strelskem jarku in vam pišem. Nad menoj pa žvižgajo granate in šrapneli in krogle iz pušk, da bi človek kar oglušil. Ta naš hrib že ima toliko jam od granat, da ni za popisati. Jaz sem še zdaj zmiraj zdrav, hvala Bogu. A gotovo pomagajo vaše molitve, da sem še pri zdravju. Tudi zanaprej se izročim Marijinemu varstvu. — Precej mrzlo je že tukaj v Galiciji. Pa zdaj se že gre. Mi se nahajamo v bližini lepega mesta Bušaš. Pisali ste že, da je pri vas dobra letina. Tukaj-le v Galiciji je bilo prav lepo po poljih; samo vinogradov tukaj ne poznajo. Kar sem v Galiciji, še nisem videl vinske trte. — Prav lepo vas pozdravim vaš sin — Janez.

Kaj delamo pionirji na bojišču?

Z ruskega bojišča se nam piše:

Večkrat bi bil že rad kaj pisal za „Gospodarja“, a žalibog, da tudi pionir pri najboljši volji dostikrat nima časa za pisanje. Vsak piše le naglo kako kartico domačim v pozdrav. Nisem še pozabil na drago domovino in rojake, ampak kljub vsem vojnim neprijetnostim mislim vsak dan nanjo in na svoje drage. Tem lažje se pa zato, ker dobivam vedno naše liste, kakor „Slovenski Gospodar“ in „Straža“, ki prinašata razne novice iz domačih krajev in tudi iz drugih bojišč od naših nekdanjih tovarišev, slovenskih vojakov, ki se povsod hrabro bore. Tukaj se moram najsrčneje zahvaliti v imenu tovarišev velečastitemu gospodu profesorju dr. Antonu Jerovšek, ravnatelju Cirilove tiskarne, da mi tako redno pošilja časnike brezplačno. To veliko požrtvovalnost mu naj Bog stotero povrne! Komaj čakamo dneva, ko pride vojna pošta, da dobimo naše prijatelje, slovenske liste, ki jih ne vržemo v stran, dokler niso prečitani do zadnjega stavka — Prvič hočem malo na kratko popisati, kaj so dela pionirjev v vojski. Naša prva in najbolj odgovorna naloga je, delati vojne mostove. Ko se sovražnik umakne čez kako večjo vodo nazaj, morajo pionirji prvi za peči iti naprej. Peči si naredijo s pomočjo svojih pionirjev za silo kakšno brv, toliko da lahko spravijo nekaj svojih čet čez. Hitro potem dojde pionir-stotnja, ko še dostikrat sovražnik strelja nazaj iz raznih kalibrov, in v par urah je vojni most gotov. Nato pride še več pešcev čez narejen most, ter poljska in potem tudi težka artilerija. Med tem časom morajo pionirji držati posebno pripravo, in sicer na vsakem polju eden s kijem in vrvo ter v plavajoči podlagi po eden ali dva pa pripravljena s kavliji. Vsi ti imajo dolžnost paziti če pri nočni vožnji čez most kaj pokne, ali če voda prinese kaj takšnega, kar bi most poškodovalo ali neuporabnega storilo. Pri dolgem mostu, kakor smo tudi enega čez 180 m dolgega delali, mora biti čezenj tudi telefon, da se na vsaki strani mosta nahajajoče straže pogovorijo, na kateri strani je vhod na most prost. Druga, precej težka naša naloga je, tačas, dokler se vojni most uporablja, narediti drugi most, imenovan nagli most, ki se naglo zabijejo pilotne in se sestavi iz okroglega lesa ali kaj je pač bolj pri rokah; ta ostane za stalno. Brž ko je ta gotov, se vojni most podre ter obenem naloži na vozove material, da se lahko po potrebi takoj dalje odpelje. Tretje moramo pionirji kopati tudi infanteriji strelne järke blizu sovražnika, ki jih potem ta zasede. To se koplje seveda večinoma po noči, ker pri podnevnem delu bi nas sovražnik preveč pozdravljaval z raznimi krogli. K temu delu spadajo tudi žične ovire red strelnimi arki, kakih 20 korakov; to so pokonci zabiti, po 3 m narazen stoječi hlodi, na katere se napne vse križem ostra žica, da ne more sovražnik kar naravnost prileteti do strelnih jarkov, ampak se pri žici zamudi, da ga lahko tačas naši postrele; to igra v novejšem času veliko ulogo. Zraven strelnih jarkov morajo pionirji tudi narediti v zemljo izkopane koče, z debelimi hlodi zadelati in z zemljo pokriti. Take koče varujejo vojake po zimi in v vročini, da se ne ogrejejo ali ne zamrznejo. — Pionirji so za telefon in municijo jako varno mesto. Nadalje je tudi naše delo, popravljati ceste in pota s kamenjem in hlodi, da se lahko prevaža vso vojno potrebščino tudi po prejšnjih stranskih cestah. Ko smo skočili delo, smo dostikrat morali korakati po 25 km do prihodnje strelne črte, ker so naši navadno toliko, pa še več prodrli naprej in gnali so sovražnika tako, da je bežal, da je roke kvišku mohl prečeno se e ustavil in se zopet samo za par dni utrdil. Tako je bilo večinoma pri celi naši ofenzivi na severnem bojišču, kjer smo tudi mi, slovenski pionirji bili zraven in k zmagi precej pripomogli. Torej vidiš, dragi čitatelj, taka in enaka dela sem doživel in imel tukaj v teh nesrečnih vojskih krajih tekom minulih mesecev. Marsikaterokrat mi je že stala smrt pred očmi in tudi tovarišem, ko so pokale granate in šrapneli okoli nas, a hvala Bogu in Mariji, dozdej sem še bil po njeni priprošnji varovan hudega in sem še zdrav, kar se imam zahvaliti le Mariji in svojemu angelu varhu ter vam v domovini, ki za nas molite. Tudi je padlo par tovarišev in nekaj jih je obolelo tako, da nas je od tistih, ki smo sem skupaj došli, le še nekaj mož pri stotnji. Tudi moram omeniti, da je naš narednik iz Crepinke postal že med tem časom štabni narednik in sedaj je že celo častniški namestnik. Srdne pozdrave s severnega bojišča v imenu podpisanih tovarišev! Pionir Matija Napotnik, Konjice; Janez Klaneček, Sv. Jurij ob Ščavnici; J. Ambrož, Sv. Tomaž pri Ormožu; Janez Meznarič pri Ptuj; Jožef Cvetko, Polenšak pri Ptuj in Janez Vogrinec iz Prlekije.

Francosko bojišče.

Francoska tovarnica za topove.

Francija ima eno najstarejših in največjih tovarn za topove in orožje, namreč tvrdke Schneider in dr. v Le Creusotu v okraju Saon-et-Loire, ki slovi sploh po svojih premogovnikih, plavžih, steklarnah, kamenolomih in orožarnah. Temelj današnjemu velikanskemu podjetju se je položil že koncem 18. stoletja, ko se je tukaj ustanovila livarna za železo, Razvijati se je pa začelo to podjetje šele od leta 1835, ko je pristopil tvrdki kot družabnik lotarinski fužinar z nemške rodovine Evgen Schneider. Danes ima tvrdka razun glavnih tvornic v Le Creusotu svojo ladjedelnico, delavnico za vojne potrebščine, več rudnikov za premog ter koplje železno rudo na Španskem, v Alžiru in v Lotaringiji. Ima tudi posebne tvornice za artilerijske predmete, lastna strelišča in tvornice nezgorljivih reči. Razun vojnega gradiva izdeluje ta tvrdka sedaj tudi parne kotle in parne stroje, lokomotive, parne turbine, motorje na petrolej in plin ter železno pločevino. V fužinskem oddelku je znamenita moderna baterija 73 peči za koks, ki se mehanično polnijo in dajo na dan po 300.000 kg koka. Jeklarne izdelujejo fino topilno jeklo za izstrelke, zlahko jeklo za orodje, Martinovo jeklo (po 100.000 ton na leto) in lito jeklo (po 75.000 ton na leto). Tvornica zamore napraviti jeklene kocke težke do tone. V mirnem času je bilo v tvornicah zaposlenih nad 20.000 delavcev, že tedaj se je predelalo vsak dan nad 9000 ton surovin ter se je proizvajalo na leto 200.000 ton izgotovljenega blaga. Od tedaj pa se je delo v orožarni seveda primerno pomnožilo. — Avstrija ima tvornico za topove v Plzenu na Češkem, tvrdka Škoda, Nemčija v Essenu, tvrdka Krupp.

Bolgarija in Grčija.

Grška javnost ni za Bolgare. V njih vidi svoje naravne nasprotnike. Zato je tudi razumljivo, zakaj se Grčija obotavlja dovoliti, da bi smeli Bolgari zasledovati Francoze in Angleže, ki se sedaj utrjujejo pri Solunu. Pač pa bi Grčija ne nasprotovala, če bi Avstrija in Nemčija stopili na grška tla in šli — proti Solunu. Toda mi smo očitno preveč oddaljeni. Bojišče pri Solunu je najbližje za zaveznike Bolgare, kjer bi oni najlažje opravili svojo nalogo. Baje so pogajanja že tako daleč, da bi tudi Bolgari smeli prestopiti na grška tla, ako bi jih mi in Nemčija poklicali na pomoč.

Sedaj je položaj ta: Bolgari stojijo ob grškimi mejami. Francozi in Angleži se utrjujejo pred Solunom. Grška vlada se pogaja s četverosporazumom in z nami, pod kakimi okolnostmi bi se mogel zvršiti spopad med nami in četverosporazumom, ne da bi Grčija posegla vmes.

Italija in Grčija.

Grčija je vznemirjena, odkar so se italijanske čete začele izkrcavati v Valoni. Grška vlada je v Rimu že povprašala, kaj namerava Italija v Albaniji. To vprašanje je zopet Italijo zelo razburilo.

Italijani se tudi pritožujejo, da so Grki v južni Albaniji volili poslance v grško zbornico ter zahtevajo, da vlada teh ne pripusti k zasedanju.

Turška bojišča.

Ob Dardanelah, kjer so Francozi in Angleži še ostali ob vhodu, nastopajo Turki zelo krapko. Njihova artilerija prizadeva sovražnikom veliko škode na suhem kakor tudi na ladjah, ki se približujejo obrežju.

Iz Kavkaza, kjer si stojijo Turki in Rusi nasproti, (Rusi pod poveljstvom velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča), ni nobenih poročil o bojih. Tam menda zima ovira vsako večje podjetje.

V Mezopotamiji, med rekama Tigris in Evfrat, se bijejo odločilni boji med Turki in Angleži. Angleži so bili že enkrat hudo upeni pri Ktezifonu. Sedaj se bijejo boji pri Kut-el-Amari. Turki si prizadevajo, da bi obkolili Angleže. Turkom poveljuje na tem bojišču Gole-paša.

Največja pozornost pa se obrača pripravam ob Sueškem prekopu. Turki se pripravljajo v Sveti deželi za napad na Sueški prekop in Egipt. Ako se jim posreči zapreti Sueški prekop, bi bila Anglija odrezana od Indije in bi morala z Indijo ter z Azijo občevati okoli Afrike, katera pot pa je za več tednov daljša. Izguba Egipta bi bila istotako občutna za Angleže, kajti kdor ima Egipt, ima za stalno tudi Sueški prekop. Pot v Egipt pelja čez Sueški prekop. Sele od prekopa se lahko prodira iz izhodne strani v Egipt. Zadnje dni so vstali Angležem nasprotniki tu-

di ob zahodni strani Egipta. Arabski rod Senusov se je vzdignil in začel prodirati od zahoda v Egipt. Angleži poročajo, da so razkropili senuške čete.

Kje bomo odslej napadali?

Polkovnik Repington, znani vojaški kritik lista „Times“, piše z ozirom na angleško opustitev dardanelskega podjetja sledeče:

„Kaj bo storila sedaj Nemčija? Mi vemo samo, da so se naši sovražniki na ruski fronti globoko zakopali in so od tam odposlali več divizij. S pomočjo svežih čet bodo najbrž začeli z zimskimi boji, ki bodo velike važnosti. Če bo nam bolj prijalo, čakati na spomlad, si ne smemo misliti, da bi to prijalo tudi našemu sovražniku, kateremu je mnogo na tem ležeče, da čimprej izvojuje odločitve. Yser, Ypern, Albert, Sampanja in mogoče tudi Verdun bodo najbrž kraji, kjer se bo začelo napadati. Na vseh teh postojankah moramo biti pripravljeni. Računati moramo pri tem z možnostjo, da bo nasprotniku posebno na tem ležeče, da „kaznuje“ Anglijo in da se bodo napadi naperili posebno proti našim (angleškim) bojnim črtam.“

Pred vsem pa kažejo znamenja na drug načrt, namreč napad na Egipt.

Kakor hitro bo zemunski most popravljen in bo zopet uravnana direktna zveza s Sofijo, upajo naši nasprotniki, da bodo postavili proti našim egiptskim četam pol milijona vojakov. Ako ne prehitimo sovražnika z napadom na Sirijo, bo kljub prekinjenju železniške črte v Tavrskem gorovju pot od Carigrada do Sueškega prekopa prehodil on v enem mesecu. Obenem bodo naši sovražniki s svojim pohodom proti Egiptu skušali nekatere rodove na zahodni strani Egipta, s katerimi ima Enver-paša dobre zveze, podžgati k napadu za našim hrbtom.

Mi (Angleži) ne bi smeli nikdar pripustiti, da bi se turški napad na Sueški prekop razvijal tako, kot se sedaj razvija; ker pa se je že razvil, bi se bilo moralo turške vojne sile popolnoma uničiti. A cela podlaga priprav za obrambo Sueškega prekopa je zagrešena in nam služi sedaj samo kot svarilen vzgled. V naši premoči na morju imamo v rokah vsa sredstva, s katerimi bi mogli Egipt uspešno braniti. A druga stvar je, imeti sredstva v rokah, in zopet drugače je, ista znati uspešno izrabiti.

Ker so zavezniki zamudili priliko, da bi pravočasno zbrali stratežične rezerve, da bi z njimi zadržali polom Srbije, je nemogoče, zabraniti dohod nemških ojačenj v Stambul. Ko so enkrat Nemci došli v Carigrad, si lahko izberejo ali Kavkaz. Izhod ali Egipt za svoja bodoča vojna podjetja. Možnost napada na Kavkaz se tiče Rusov, druga bi zahtevala preveč časa, a se tudi ne sme preveč omalovaževati, tretja, t. j. napad na Egipt, omogočuje najhitrejši napad proti Angliji. Z napadom na Egipt bi se angleška moč na morju premagala s silo armade na suhem.“

Slovenske žrtve za domovino.

— Sv. Jurij v Slov. gor. Dne 19. decembra je došlo žalostno poročilo iz ljubljanske bolnišnice, da je na tifusu umrl blagi mladenič Jakob Pezdikek, posestnik sin v Partinju. Več dni je trpel v tej grozni bolezni. Bil je vrl čitatelj „Slovenskega Gospodarja.“ Bil je v najlepši mladosti, star šele 24 let. Lepo je bilo njegovo življenje, zato je bila tudi gotovo srečna njegova smrt. Pokojni Jakob je bil treznega značaja, bil je očetu in njegovim dobri mami in pomoč in tolažbo. Boril se je na Doberdovski planoti čez dva mesca. In nazadnje je moral dati revež svoje življenje za drago domovino in za našega presvitlega cesarja. Vam pa, dragi oče in mati ter sestre, naj vas tolaži, da se enkrat snidemo tam nad zvezdami, kjer ni več vojske in trpljenja. Po trudu in po trpljenju tega življenja ti daj Bog uživat pokoj v nebesih! Bodi mu ljubljanska zemlja lahka!

— Sv. Benedikt v Slov. gor. Te dni smo zopet dobili glas o junški smrti enega naših mladeničev. Anton Tomažič, po domače Grilečev, iz Devanje je položil svoe mlado življenje domovini na altar. Hud udarec je to za Grilečovo hišo posebno za to, ker še ni dolgo, odkar je izgubila očeta in gospodarja. Tolažite se: kristjani smo in kot taki imamo upanje, da: če tudi tukaj nam vedno skupaj biti ni, se vendar enkrat vidimo nad zvezdami!

— Sv. Rupert v Slov. gor. Zopet je nemila smrt pobrala v cvetu mladosti mladeniča Alojzija Sekol. Služil je pri pešpolku št. 8. Za ob začetku te velike vojske se je poslovil od svojega ljubega doma in od svojega starega očeta in treh bratov. Bil je 3-krat v boju v Galiciji. Prvo in drugokrat je srečno ozdravel, ali žalibog tretjokrat pa ga je večni Bog k sebi vzel. Bil je v bolnišnici v Lavrini na Ogrskem že tri mesce. Vedno je pisal domov, da še mu bode boljše, da se še bo enkrat vrnil domov k svojemu očetu in bratu. Ali on se ni vrnil k svojem zemeljskemu očetu, ampak gori k večnemu. Bil je v 28. letu svoje starosti. Umrl je dne 12. decembra. Njegov pogreb je bil dne 13. decembra popoldne. Pri njegovi smrti sta bila navzoča njegov oče in starejši brat.

Karol in sta se tudi udeležila pogreba. Bog mu daj večni mir in večna luč mu naj sveti! Naj v miru počiva daleč od svojih dragih! Naj mu bo lahka tuja ogrska zemlja!

— **Sv. Duh** v Ločah. Zopet so se pretečeni teden oglasili zvonovi ter nam naznanili žalostno novice, da je Bog poklical k sebi vojaka Franca Rupnik. Bil je na Ogrskem v bolnišnici. Stariši so mu ravno zprosili dovoljenje, da se lahko pripelje v bližnjo bolnišnico v Konjice. A ni mu bilo odločeno še enkrat videti svojih domačih, prej mu je kruta usoda pretrgala nit življenja. Na potu v Konjice ga je vlak povozil v Poljčanah. En teden prej je pisal še svojim starišem ljubeznivo pismo, v katerem jih je iskreno prosil, naj ga spravijo v Konjice. — Dragi Franček! Mi žalujemo za teboj, a u si srečen pri svojem Bogu, ki si ga tako ljubil. Le ona se njemu je želja spolnila, v zemlji domači da truplo leži.

— **St. Peter** v Sav. dolini. Junaške smrti je umrl za domovino in cesarja blagi mladenič Fr. Rozman. Bil je poklican dne 15. februarja kot črnovojnik. Srčno je želel še enkrat videti svoj dragi dom, predno je šel na bojišče, pa božja volja ni bila taka. Udan v voljo Najvišjega je šel na bojišče. Prestal je hude boje na severnem bojišču. Vojskoval se je junaško in vzletel je bil iz bojne vrste in presajen v drugo nebeško domačijo, kjer ne pokajo puške in ne grmijo topovi. Bil je treznega značaja in krščanskega mišljenja. Posebno je rad prebiral „Slovenskega Gospodarja“, tudi v bojni črti. Bil je njegov večletni naročnik. Bil je tudi skrbni vzgojitelj dragih mu čebelic, ki so mu bile najljubša zabava ob nedeljskih urah. Zapustil je na svojem domu neutolažljivo mater-vdovo in sestre. Priporoča se v molitev. Ne pozabni Franc, spavaj mirno v tuji zemlji!

— **Solčava**. Skoraj vsak dan dobimo z bojišča kako žalostno novice. Najprej smo zvedeli, da je umrl na bojišču Janez Plesnik, dober in pridni mladenič ter zvesti ud Marijine družbe. Kmalu na to je nas pretresla vest, da sta padla na italijanskem bojišču vzgledna, pridna in skrbna družinska očeta Martin Uršnik, po domače Roban, in Matevž Klemenšek, po domače Ložekar. Bil je to hud udarec za celo občino, posebno pa za neutolažljive žene in otroke, katere zapuščata. Ali nismo še mogli tega dočeti prebrati, že nas je zadela nova nesreča. Kruta smrt je zopet ugrabila na italijanskem bojišču mlade, nadležno življenje Alojzija Knez, po tom. Perko. Bil je edini sin, blag mladenič, res vreden naslednik svojih dobrih in poštenih starišev, ki so ga že v zgodnji mladosti navadili na lepo krščansko življenje. Poln navdušenja za drago domovino je odšel na bojišče dne 16. oktobra 1914 in sicer v Galicijo. Ko pa je izbruhnila vojska z Italijanom, je odrihl na italijansko bojišče ter se ves čas tja do svoje smrti junaško bojeval. Kratko pred smrtjo je še pisal svoji sestri z bojišča, še popolnoma zdrav, pismo, v katerem se poslavlja od domačih. Blagi mladenič, naj ti bo tuja zemlja lahka!

Sv. Ksaverij. Dne 11. avgusta t. l. je padel ju naške smrti na severnem bojišču mladenič Ivan Tašun iz Okonine. Že v začetku septembra je prinesel „Slovenec“ poročilo o njegovi smrti, vendar so se tolažili njegovi starši in vsi njegovi prijatelji, da je ta vest bila mogoče le nere-nična. Zdaj, ko je prišlo tudi uradno poročilo, še-le zdaj smo pri morani verjeti da se ne vrneš nikdar več med nas, blagi naš Ivan! Vsak, ki te je poznal, Te je ljubil, a ne samo ljubil, temveč tudi spoštoval in visoko cenil. Saj so bile združene v Tebi vse vrline, ki morajo krasiti vsakega dobrega slovenskega mladeniča; bil si odkrit-ga značaja vzoren katoličan, za veden Slovenec! Kot sin kmečkih staršev si dobro vedel, da je treba tudi Slovence povaditi kmečkega stanu, ki pa se more doseči edino-le z izobrazbo. Zato si o prošem času pridno prebiral časopise in knjige in bil vedno vnet član našega Izobraževalnega društva. Da, takšnih kmečkih sinov potrebujemo mnogo, tembolj pa obutimo izgubo takšnih mladeničev, kot si bil Ti! Ni Ti bilo usojeno vrniti se nazaj med svoje starše znanice in prijatelje, v cvetu tvoje mladosti ti je zadala sovražna krogla daleč tam na bukovinski zemlji smrtino rano. Ne boš stopil več med nas, ki si nam bil eden izmed najboljših prijateljev in ki nas čaka mogoče ista usoda kot Tebe, a spomin na Tebe nam ostane večni! — Tvoj prijatelj.

— **Sp. Kraše** ob Dretji. Žalosten je bil lanskega leta dan sv. Ane, kateri je klical pod orožje hrabre može in mladeniče, med katerimi sta bila tudi brata Franc in Jožef Podrižnik. Hrabro sta se borila za našo ljubo domovino. Za Franca se ne ve daleč nič, ali je še med živimi ali pa je že med padlimi. O Jožefu pa je pisal njegov prijatelj, da je bil začet v prsa od krogle krutega sovražnika v Karpatih. Večkrat si je prepeval Joško znano nam pesmico: „Oj, ta vojaški boben, ta bo moj ta prvi zvon. Sej ta mi bo zazvonil, kadar jaz umiral bom.“ Res, padel je za domovino. Daleč tam počiva njegovo truplo na karpatski zemlji. Za njim žalujeta skrbni oče in ljubeča mati, najmlajši bratec ter njegovi zvesti prijatelji in znanci. Sedaj je pa še tretji brat Anton šel pod orožje.

— **Sevnica**. Dne 24. decembra smo pokopali 24-letnega Maksa Križman, učitelja iz St. Vida pri Planini, kateri je umrl za boleznijo, ki si jo je nakopal pri izvrševanju svoje vojaške dolžnosti. Svetila mu večna luč!

Razne novice

* **Kje je dr. Jehart?** Vojni kurat Ivan Herkner, ki je bil v Skoplju po bolgarskih četah rešen iz srbskega ujetništva, poroča dunajsko „Reichsposti“, kako se mu je godilo v Srbiji. Med drugim piše v. Herkner tudi o ujetem slovenskem vojnem kuratu dr. Jehartu. Herkner poroča, da je bil dr. Jehart nekaj časa zaprt v „Bardovu“, in sicer v stari turški vojašnici v bližini Skoplja, kjer je bil zelo strogo zastražen. Herknerju je bilo prepovedano občevati z g. dr. Jehartom. Nič spovedati se dr. Jehart ni smel, dasiravno je to tako srčno želel. Herkner ni mogel izvedeti, zakaj se je dr. Jeharta zaprlo. Najbrž se je to zgodilo radi poskušenege bega ali je pa bil osumljen vohunstva. Kje se nahaja sedaj dr. Jehart, ni znano.

Novi vojni kurati. Vojnim kuratom sta imenovana za čas vojne: Nagelschmied Alojzij, bivajoč v Svečah na Koroškem, in Savec Franc, bivajoč v Volšperku na Koroškem.

Duhovniška vest iz krške škofije. Č. g. Leopold Kasl, župnik v Brezi pri Celovcu, je dne 19. decembra ob 2. uri popoldne v deželni bolnici v Ljubljani umrl. Svetila mu večna luč!

Iz poštne službe. Poštna aspirantinja Viljemina Kovacč je imenovana za pošto oficijantinjo v Rogatcu.

Odlikovanje. Podpolkovnik 90. pešpolka Božidar Raktelj brat župnika g. Rudolfa Raktelja na Bižejskem, je bil odlikovan za hrabrost pred sovražnikom z redom Železne krone III. razreda z vojno dekoracijo.

Odlikovani slovenski dijaki. Praporščak Josip Ferk, doma iz Ceršaka ob Muri, ki služi kot enoletni prostovoljec pri kranjskih alpincah, je bil zaradi junaškega zadržanja pred sovražnikom odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno.

* **Odlikovani slovenski domobranci**. Radi junaških činov v bojih dne 1. in 2. novembra pri odbitju laškega napada so bili odlikovani s srebrno svetinjo za hrabrost II. vrste domobranci celovčija Alojzij Marčec, Franc Lovrenčič iz Vrhol pri Konjicah in Avguštin Savnik iz Sromelj pri Brežicah, vsi od oddelka strojnih pušk.

* **Slovenski fantje na Galipolu**. Dobili smo sledečo dopisnico: Galipoli, 11. dec. 15. Vsi slovenski fantje od avtomobilne baterije števil. ... v Galipolu želimo vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ veselo božične praznike in srečno novo leto! Prijateljske pozdrave vsem, znani fantje: Peter Peklar, Fr. Spitaler, F. Rode, Jožef König, Mihael Štabus, K. Vodopivec, Toni Schöner, Fr. Komič, Jožef Budua, J. Rekar, Tomaž Gerbec, J. Sever, Stefan Ošina. Sicer nas je še več Slovencev ob Dardanelah, pa vsi ostali so ravno v službi. Tudi od njih pozdrave. — Dostavek uredništva: Ta dopisnica je bila oddana na galipolski vojni pošti dne 12. decembra in sicer pod sledečim popolnoma slovenskim naslovom: Slavno uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru (Štajersko) Avstrija. Dopisnica je došla v naše roke v pondeljek, dne 27. dec.

* **Slovenec ima vse rado**. S koroško-italijanske bojne črte se nam piše: Mnogo slovenskih črnovojnikov je tukaj na koroško-italijanski meji. Naši višji imajo Slovence zelo radi, ker smo zelo vstrajni in se ne strašimo ne sovražnih krogel, ne bajoneta, ne mraza ali kaj takega. Naš g. stotnik, rodom Hrvat, zmiraj po očetovski skrbi za nas ter ima nas Slovence posebno rad. Preskrbel nam je na fronti harmonike in razne druge godbene instrumente. Dobivamo tudi slovenske knjige, „Gospodarja“ in „Stražo.“ Samo nekaj nas ne veseli. Kadar namreč gledamo z naše postojanke razvaline sloveče slovenske božje poti: Sv. Višarj. Kleti verolomnik je naše svetišče popolnoma porušil. — Veselo novo leto! Janez Sedlašek in Martin Svenšek od Sv. Vida pri Ptujju; Ign. Kokol iz Vurberga in Jernej Podkrižnik iz Morja pri Framu ter več drugih.

* **Blizu sv. Višarj**. Sanitetni podčastnik Jos. Kmetec nam piše dne 14. dec.: Pozdravljam vse e. bralce „Slovenskega Gospodarja.“ Nahajam se blizu tiste sloveče božje poti na Koroškem (Sv. Višarje), ki pa je sedaj popolnoma razdejana. Polentarje večkrat rošteno namažemo. Pošitjamo jim v pozdrav 45 kg težke cukrčke, ki jim pa niso nič kaj všeč. „Slovenskega Gospodarja“ dobivam redno.

* **Pogrešajo se**: Jakob Bohinc, 87. pešpolk, 2. bataljon. Odgovor njegovi ženi Veroni Bohinc, pošta Juršinci pri Ptujju. — Ivan Zobeč, domobranski pešpolk števil. 26, 5. stotnija, vojna pošta števil. 48. Odgovor prosi Ana Koroša, Nunska graba, pošta Ljutomer. — Janez Baumann, služil pri domobranskem pešpolku števil. 4, 1. stotnija, vojna pošta števil. 48. Nahajal se je od začetka vojske v Galiciji. Dne 21. avgusta 1914 je zadnjikrat pisal. Kdor bi kaj vedel o njem, naj naznani bratu Ferd. Bauman, Dražen Vrh, Marija Snežna, pošta Cmurek.

Kako se išče pogrešane vojske. Dunajska „Korrespondenz Wilhelm“ poroča: Mednarodni mirovni urad v Bernu na Švicarskem je že ob pričetku vojske organiziral posebno službo za vojne žrtve. Tega urada se občinstvo posebno pridno poslužuje. Ta posredovalni urad je v stanu, da poišče pogrešane vojske na Ruskem. Sorodniki, ki pogrešajo kakega od svojih, ki se je izgubil na ruskem bojišču, naj se obrne na podružnice tega urada. Naslov za dopise je: „Österreichische Friedensgesellschaft“, Dunaj, Spiegelgasse 4. Urad posluje brezplačno.

Avstrijski vojni izdatki v letu 1914. V zadnjih petih mesecih, to je od 28. julija do 31. decembra 1914 znašajo vojni izdatki avstro-ogrsko monarhije, kakor je razvidno iz poročila kontrolne komisije za državne dolgove, 6 milijard in 700 milijonov kron. Avstrija mora plačati približno dve tretjini vojnih izdatkov, Ogrska pa samo eno tretjino. Vojni izdatki drugih dežel so še večji. Anglija je n. pr. izdala do dne 1. novembra 1915 že 31% milijarde, Francija do dne 31. oktobra 1915 21 milijard frankov.

* **Slovenec na Nemškem**. Gladbeški Slovenci so slavili dne 8. dec. blagoslovljenje društvene zastave slovenske rožniveenske družbe. „Gladbacher Zeitg.“ piše: Pri skupnem sv. obhajilu v veliki cerkvi sv. Lamberta, ki je bila polna Slovencev in Slovenk, so nosili moški znake v slovenskih (belo-modro-rudeče), barvah, ženske pa so imele na glavi svoje lepe rute. Nemški duhovniki in drugi Nemci so bili čisto očarani nad čudovito lepim prizorom. Popoldan je bilo slavnostno zborovanje, katerega sta se udeležila kot zastopnika gladbeški župan Korte in svetovalec Kapen. To se je zgodilo v Gladbeku na Nemškem meseca decembra letošnjega leta.

* **Vojaška taksa**. Osebe, ki so podvržene plačevanju vojaške takse, t. j. vsi tisti moški od 24. do 36. leta, ki ne služijo pri vojaki, se morajo tekom mesca januarja zglašiti pri obč. uradu.

* **Sladkor se podražil**. Listi poročajo, da se bo s 1. februarjem 1916 podražil sladkor za 50 v do 1 K pri 100 kg.

* **Popisovanje zalog vina in sadjaveca?** Nekateri davkarji zahtevajo od občin, da jim naznanijo, koliko vina in sadjaveca imajo v zalogi posestniki, ki so podvrženi osebno-dohodninskemu davku. V mnogih občinah pa se to uradno naročilo napačno razumeli in so kar po celi občini popisovali zaloge vina in sadjaveca. Na uradnem mestu se nam je zagotovilo, da popisovanja ali rekviriranja zalog vina in sadjaveca ne bo. Torej je vsako razburjenje popolnoma nepotrebno!

* **Popisovanje zalog sena in slame**. Cesarska namestnija je odredila popisovanje zalog sena in slame po celi deželi. Občine dobijo posebne tiskovine, katere morajo izročiti posameznim posestnikom in lastnikom sena in slame. Posestniki morajo tiskovine sami izpolniti in naznaniti, koliko sena, otave ali pa slame pole morajo oddati občinskemu uradu, kateri jih vpošlje okrajnemu glavarstvu. Oblast hoče s tem popisovanjem izvedeti, koliko je še na deželi odvišnega sena, otave in slame.

* **Kmečke pritožbe**. Živinorejci se pritožujejo, da ne dobijo otrobov, ki so jih po občinskih uradih naročili pri uradu za žvinska krmila v Gradcu. Na deželi je sedaj veliko pomanjka je močnih krmil. Svetujemo, da se naj prazdeti radi pica nega delovanja urada za žvinska krmila pritožijo pri občini na okrajno glavarstvo ali pa naravnost na cesarsko namestništvo.

* **Žito se mora oddati do 10. januarja**. Občine mariborskega okrajnega glavarstva so dobile nalog, da naj takoj obvestijo posestnike, ki še niso oddali zahtevanega odvišnega žita, da morajo ista najpozneje do 10. januarja 1916 oddati komisionarju vojnožitno pometnega zavoda.

* **Spor s posli**. Nekaj kmet stavi sledeče vprašanje: Dogovoril sem se z žensko, da pride k meni v službo za dekle ter sem ji dal 20 K are, ki jo je dobila na račun svojega zaslužka. Dekle pa službe noče nastopiti in torej vprašam, kaj mi je storiti in ali imam pravico aro nazaj zahtevati? — Odgovor: Vi ste naredili z dotično dekle službeno pogodbo ter imajo glede pravnega razmerja veljavno vse zakonske določbe. Vi morete dekle s postavnimi pripomočki prisiliti, da nastopi sprejeto službo. S tako silo pridobljenega posla v hiši imeti ni dobro in vam za to ne priporočamo, ga s silo tirati v službo, ki je ne mara sprejeti. Denarno svoto, ki ste jo dali dekle na račun njenega zaslužka v obliki are, pa mora dekla vsekako vrniti in če tega ne stori izlopa, pa jo iztirjajte sodnijskim potom.